

Bevarandeplan Natura 2000

(Enligt 17 § förordningen om områdesskydd 1998:1252)

Märramyren, Torsby kommun, Värmlands län

Områdeskod och namn:	SE0610200 Märramyren
Mittpunktskoordinat:	1312710 - 6765190
Totalareal:	1745 ha
Fastställd av Länsstyrelsen:	2006-03-15
Områdestyp:	Område är utpekade enligt både Habitatdirektivet och Fågeldirektivet.
Ägandeförhållanden:	Berörda fastigheter ägs av Bergvik Skog Väst AB, privatpersoner samt staten.

Beskrivning av området

Märramyrens Natura 2000-område består av en skog- myrmosaik av vildmarkskaraktär. Större delen av området utgörs av ett stort myrkomplex, vilket har fått ge namn åt Natura 2000-området. Myrkomplexet sluttar svagt mot sydväst från områdets högsta punkt, Tattarasen i öster. Myrkomplexet domineras av soligena kärr, backkärr, topogena kärr, skogskärr och väl utbildade strängflarkkärr med bl. a. stora flarkgölar. Övre och nedre Läpplandsmyrarna hyser ett av Värmlands största och mest välutvecklade strängflarkskomplex. På några ställen finns lösbottnområden med nätformade strukturer. Andra myrtyper som förekommer i komplexet är svagt välvda mossar, sluttande mosse, sumpskog och strängblandmyr. Vegetationen är övervägande fattig medan intermediär vegetation förekommer i mindre omfattning på Torkilsmyren. På myrarna förekommer flera dystrofa tjärnar och småvatten, bland annat i form av jätteflarkgölar.

I myrmarken finns talrika fastmarksholmar som är bevuxna med mager barrskog som här och var är relativt orörd. Området hyser ett tjugotal nyckelbiotoper och flera naturvärdesområden av varierande skogstyp, från mager tallskog till gransumpskog. I nyckelbiotoperna har signalarter som varglav, norsk näverlav, skuggblåslav, lunglav, gråviolett tagellav, doftskinn, och vedtunga påträffats. Skogsbestånden i och omkring Natura 2000-området är i övrigt till stor del påverkade av skogsbruk. Vad det gäller påverkan på myrmarken är norra Kojvickokölen och norra Pälsten påverkade av dikning. Stora delar av myren har tidigare hävdats genom slåtter. Fortfarande står några gamla hässjestölar kvar. I övrigt har omgivande hyggen och intilliggande vägar haft en svag lokal påverkan.

Områdets natur- och skyddsvärden ligger i dess mångformighet, representativiteten och den värdefulla skog/myr-mosaiken. Vidare har Mörramyren höga ornitologiska värden.

Ingående naturtyper enligt habitatdirektivet

Habitatkod	Habitatnamn	Areal (ha)	
		Rapporterad	Nytt förslag
3160	Dystrofa sjöar och småvatten	15	3
7310	Aapamyrar	1115	950
91D0	Skogbevuxen myr	160	*

*/Ny definition av naturtyp 91D0 gör att naturtypen utgår som egen naturtyp och istället utgör en undertyp till 7310.

Ingående arter enligt fågeldirektivet

Artkod	Artnamn
A001	Smålom <i>Gavia stellata</i>
A108	Tjäder <i>Tetrao urogallus</i>
A127	Trana <i>Grus grus</i>
A140	Ljungpipare <i>Pluvialis apricaria</i>
A166	Grönben <i>Tringa glareola</i>
A236	Spillkråka <i>Dryocopus martius</i>
A241	Tretåig hackspett <i>Picoides tridactylus</i>
A409	Orre <i>Tetrao tetrix</i>

Bevarandesyfte och bevarandemål

Syftet med Natura 2000-området Mörramyren är att bidra till att upprätthålla så kallad gynnsam bevarandestatus för de ingående naturtyperna och arterna på biogeografisk nivå. För att uppnå gynnsam bevarandestatus krävs att specifika bevarandemål uppfylls. I nedanstående tabell framgår bevarandemål för naturtyperna och arterna i detta Natura 2000-område.

Art/naturtyp	Bevarandemål**
Dystrofa sjöar och småvatten (3160)	<p><i>Areal</i> Naturtypens utbredning bibehålls i minst 3 ha omfattning.</p> <p><i>Strukturer och funktioner</i> - Vattenkvalitet - Utbredning av vass och gungflyvegetation</p> <p><i>Typiska arter</i> - Häckande smålom</p>
Aapamyrar (7310)	<p><i>Areal</i> Naturtypens utbredning bibehålls i minst 950 ha omfattning.</p> <p><i>Strukturer och funktioner</i> - Naturtypens täckningsgrad av de hydromorfologiska strukturerna strängar, lösbottnflackar, mjukmattor och gölar ska bibehållas eller öka. - Täckningsgrad av träd och buskar är mellan 0-10 % på den öppna myrmarken. - Naturtypen skogbevuxen myr utgör 110 ha av aapamyrens areal. - Hela arealen ska ha ostörd hydrologi. Avvattningarna ska vara igenlagda senast xxxx.</p>

	<p><i>Typiska arter</i> Förslag till uppföljningsbara arter: Smålom Ljungpipare Grönben</p>
<p>Smålom (A001) Tjäder (A108) Trana (A127) Ljungpipare (A140) Grönben (A166) Spillkråka (A236) Tretåig hackspett (A241) Orre (A409)</p>	<p><i>Mål om populationerna</i></p> <p><i>Livsmiljö</i> Alternativ samma mål som habitatet (areal)</p>

**/Bevarandemålen fastställs efter basinventeringen.

Förutsättningar för gynnsam bevarandestatus

För att ingående naturtyper och arter ska uppnå och bibehålla gynnsam bevarandestatus på lång sikt bör nedanstående förutsättningar uppfyllas.

3160 Dystrofa sjöar

- Naturliga omgivningar med intakta strandvåtmarker och strandskog.
- Naturligt näringsfattigt och humusrikt, svagt surt vatten.
- Opåverkad hydrologi med bibehållen eller förbättrad vattenföring och flödesdynamik i vattendragen. Naturliga vattenståndsfluktuationer ska förekomma, negativ påverkan från tidigare och eventuella befintliga regleringar minimeras.
- En naturlig artsammansättning utan främmande arter. Påtaglig minskning av naturtypernas typiska arter får inte förekomma.

7310 Aapamyror

- Omgivningar med intakt naturmiljö. Skogsbruk bör undvikas eller bedrivs med utökad naturvårdshänsyn i närheten av myrmarken.
- Opåverkad hydrologi och hydrokemi.
- Strukturer/formelement (strängar, höljor, gölar mm) bibehålls i samma omfattning och geografiska spridning. Undantag då förändringen är en positiv effekt av skötsel och restaureringsåtgärder eller då förändring beror på naturliga processer.
- Täckningsgraden av botten-, fält och buskskikt bör inte förändras nämnvärt. Undantag förändringar som kan klassas som naturliga eller en positiv effekt efter restaureringsåtgärd.
- Skötsel kan behövas i delar som riskerar att växa igen på grund av antropogen påverkan.
- Ingen påtaglig minskning av naturtypernas typiska arter. De typiska arterna reagerar relativt snabbt på naturtypernas hotfaktorer. Förekomsten av de typiska arterna utgör ett mått på naturtypens bevarandestatus.

91D0 Skogbevuxen myr (ingår som undertyp till aapamyr)

- Skoglig kontinuitet (naturlig åldersdifferentiering och artsammansättning hos de olika trädslagen). Trädskiktet på de skogbevuxna myrarna bör främst bestå av tall och glasbjörk.
- Naturvärden utvecklas huvudsakligen genom naturlig dynamik, vilket omfattar störningar, t ex stormfällningar, insektsangrepp, översvämningar och brand.
- Olika typer av substrat:
 - Död ved; grenar, torrakor, lågor mm i olika nedbrytningsstadier samt olika typer av bränd ved
 - Gamla och grova träd med dithörande barkstruktur
 - Lövträd av t ex asp, sälg och rönn
 - HålträdSubstraten utgör viktiga livsmiljöer för kryptogamer och insekter. Vissa av substraten är även viktiga som boplatser för fåglar.
- Ostörd hydrologi och hydrokemi.
- Påtaglig minskning av antalet typiska arter och deras populationer får ej ske.

A001 Smålom

Smålommen häckar i små, fisktomma myrgölar med små gungflyholmar och med flacka gungflyartade stränder. Tillgång till störningsfria områden är viktigt. Arten är mest störningskänslig under ruvningen som sker under perioden mitten av maj – början av juli. Flyttfågel.

A108 Tjäder

Tjäder kräver större sammanhängande skogsområden som innehåller en variation ifråga om successionsstadier och våtmarker. Arten är starkt knuten till speciella spelplatser. Tallbarr och tallskott är viktig vinterdiet. Stannfågel.

A127 Trana

Tranan häckar på våta myrmarker, ofta omgärdade av sumpskog eller vatten för att boet skall vara oåtkomligt för marklevande rovdjur. Häckningen kan påbörjas redan i april. Tillgång till störningsfria områden är viktigt. Flyttfågel.

A140 Ljungpipare

Ljungpiparen häckar på den öppna myren. Arten kräver en öppen areal på mer än 30 hektar. Fåglarna kommer normalt till häckplatsen i april-maj och påbörjar häckningen i maj-juni. Flyttfågel.

A166 Grönbena

Grönbenan häckar på den fuktigare gräs- eller starrbevuxna delen av myren. Den kräver tillgång på öppet vatten och dyiga stränder. Fåglarna kommer normalt till häckplatsen i maj och påbörjar häckningen snart därefter. Flyttfågel.

A236 Spillkråka

Spillkråka kräver tillgång på lämplig föda i form av vedlevande insekter och myror. Arten häckar i grövre träd, främst tall och asp. Spillkråkan är en nyckelart i boreala skogsekosystem genom att den årligen producerar ett stort antal bohål lämpliga för andra hålhäckande fåglar och däggdjur som inte själva förmår att mejsla ut sitt bo. Arten är i huvudsak stannfågel.

A241 Tretåig hackspett

Tretåig hackspett kräver tillgång på lämpliga häckningsmiljöer i form av skog med ett stort inslag av döda eller döende träd. Stannfågel.

A409 Orre

Orren förekommer på myrar och myrarnas närmaste omgivningar samt på tidiga successioner efter hyggen och skogsbränder. Liksom för de övriga skogshönsen är tillgången på insekter viktiga för kycklingarnas överlevnad. Björkknoppar är viktig diet under vintern. Orren finns i området hela året.

Hotbild – Vad kan påverka Natura 2000-området negativt?

Potentiella hot mot Märramyrens naturtyper och arter

- Förändrad hydrologi av våtmark och tjärnar; dikning och andra markavvattande- och vattenreglerandeåtgärder.
- Inplantering av fisk i tjärnarna.
- Torvbrytning.
- Spridning av kalk, gödning och andra ämnen, vilka kan ge drastiska förändringar av vegetationens sammansättning.
- Ovarsamt skogsbruk utgör ett hot mot myrarnas värden. Avverkning av närliggande fastmark och fastmarksholmar kan innebära näringsläckage ut på myren och att de hydrologiska förutsättningarna förändras. Avverkning av dessa områden bör helst undvikas, alternativt ske med generös naturvårdshänsyn. Kantzon mellan skog och myr har utöver en hydrologisk funktion en viktig ekologisk funktion för flera av myrens arter. Delområden där det funnits lång skoglig kontinuitet bör inte avverkas då arter knutna till trädskiktet samt arter som är beroende av beskuggning starkt hotas.
- Körning med skogsmaskiner eller dylikt kan direkt och indirekt (avvattande effekt) skada naturtyperna, speciellt blöta partier. Skogsbilvägar och vägar i samband med avverkning ska undvikas över eller i närheten av myren. Eventuella vägar ska planeras och övervägas noggrant så att de inte påverkar Natura 2000-området negativt.
- Igenväxning på grund av näringsläckage från kringliggande mark, ökat kvävenedfall och dräneringsdiken.
- Negativ förändring av vegetationen på grund av sur nederbörd.
- Exploatering i form av leder eller andra anläggningar kan skada objektet, antingen som en direkt effekt eller indirekt genom anläggningsarbetet. Upprättandet av leder över blöt myr- och skogsmark bör därmed ske med stor försiktighet.
- Oförsiktig skoterkörning.
- Ett alltför hårt tryck av besökare i närheten av de mer störningskänsliga fågelarternas häckningsplatser kan komma att innebära misslyckade häckningar.

- Brist på boplatser för hackspettarna.

Bevarandeåtgärder med tidplan

Följande bestämmelser bidrar på olika sätt till att Mörramyrens naturtyper och arter uppnår och bibehåller gynnsam bevarandestatus.

Gällande regelverk 2006

- Tillståndsplikt eller förbud mot markavvattning (11 kap 13-14 §§ Miljöbalken).
- Koncession eller tillstånd krävs för torvbrytning (12 kap 1-2 §§ Miljöbalken, Lagen om vissa torvfyndigheter 1985:620).
- Strandskydd (100 meter) (7 kap 13-18 §§ Miljöbalken).
- Orre och tjäder får jagas under de perioder som anges i bilaga 1 jaktförordningen (1987:905). I övrigt är ingående fågelarter fredade (3 § Jaktlagen 1987:259). Fredningen gäller också deras ägg och bon.
- Enligt 1 a § Artskyddsförordningen är det förbjudet att avsiktligt störa fåglarna, särskilt under deras parnings-, uppfödning-, övervintrings- och flyttningsperioder.
- Tillståndsplikt gäller enligt 7 kap 28 a § Miljöbalken för åtgärder eller verksamheter som på ett betydande sätt kan påverka miljön inom ett Natura 2000-område.
- Samrådspplikt gäller enligt 12 kap 6 § Miljöbalken för t ex skogsbruksåtgärder.
- Riksintresse för naturvård enligt 3 kap 6 § MB, hela Natura 2000-området.
- Stora delar av Mörramyren utgörs av våtmarker som ingår i klass 1 i våtmarksinventeringen.
- Hela Mörramyren ingår i myrskyddsplanen.

Vid samråds- och tillståndsärenden är det viktigt att beakta hela myrkomplexets och vattendragens tillrinningsområde.

Natura 2000-området saknar formellt skydd. Områdets hotbild bedöms dock som låg till måttlig. Bevarandeåtgärderna är därför inte brådskande men skall verkställas under perioden 2005-2010.

Behov av ytterligare bevarandeåtgärder

1980 påbörjades en riksomfattande våtmarksinventering. Mörramyren och 25 andra myrar i Värmland bedömdes då ha så höga naturvärden att de kom med i Myrskyddsplanen för länet. Som en följd av detta har även Mörramyren tagits med i det europeiska nätverket av värdefulla naturområden, Natura 2000.

1999 antog riksdagen mål för miljö kvaliteten inom 15 områden som sedan utmynnade i de 15 Miljömålen. Dessa syftar till att vi inom en generation ska ha löst de stora miljöproblemen. Arbetet konkretiserades 2001-2002 genom att flera delmål antogs. Enligt det andra delmålet till miljömålet "Myllrande våtmarker" ska samtliga våtmarksområden i Myrskyddsplanen för Sverige ha ett långsiktigt skydd senast år 2010. På samma sätt står det i delmål ett till miljömålet "Levande skogar" att ytterligare 900 000 ha skyddsvärd skogsmark ska undantas från skogsproduktion till 2010.

Genom ett regeringsbeslut från 1999 har naturvårdsorganisationen (Naturvårdsverket genom Länsstyrelserna och kommunerna och Skogsstyrelsen genom Skogsvårdsstyrelserna) fått i uppdrag att säkerställa en del av den areal skyddsvärd skogsmark som ska undantas från skogsbruk samt skydda myrar i myrskyddsplanen. Säkerställandet ska ske genom användning av de olika verktyg som står till buds:

- Biotopskyddsområden (Skogsvårdsstyrelser)
- Naturreservat (Länsstyrelser och kommuner)
- Naturvårdsavtal (Skogsvårdsstyrelser)

Delar av skogen i Märramyrens omgivning är utpekade som nyckelbiotoper och naturvärdesobjekt i Skogsvårdsstyrelsens nyckelbiotopsinventering. Dessa områden samt myrholmar och sumpskogar som inte kan avverkas utan att skada myrens värden ska säkerställas. Säkerställandet kan ske genom naturreservat, biotopskydd eller naturvårdsavtal. I övriga delar bör skogsbruk kunna bedrivas under förutsättning att hänsyn tas vid övergångszoner (skog/myr) samt vid körning med skogsmaskiner. Några av de berörda fastigheterna har köpts in av staten via Naturvårdsverket.

Markägare som berörs av eventuella förslag till åtgärder kommer att kontaktas för vidare diskussion om vilka åtgärder som är möjliga/lämpliga för ett långsiktigt bevarande av värdefull skog och myr inom området. I det här sammanhanget vill Länsstyrelsen poängtera vikten av att staten och markägarna har ett gemensamt ansvar inte bara för skogsproduktion utan också för naturvård i skogen. Åtgärder att diskutera kan därför handla om frivilligt sparande av områden, naturvårdshänsyn vid olika skogsbruksåtgärder, naturvårdsavtal, biotopskyddsområden och/eller naturreservat. När det gäller naturvårdsavtal, biotopskyddsområden och naturreservat ersätter staten berörda markägare för de inskränkningar i skogsbruket som hänsynen till naturvård medför.

Om det visar sig att de störningskänsliga fågelarterna (framförallt trana och smålom) störs av besökare kan förordnande om fågelskyddsområde (tillträdnadsförbud 1 april – 31 juli) bli aktuellt i vissa delar. Läget vad det gäller störning från besökare är i dagsläget okänt.

I dagsläget finns inga tecken på att myren och dess fauna och flora påverkas negativt av skotertrafik. Dragning av eventuell led bör ses över tillsammans med skoterförarna.

Jakt på skogsfågel förekommer inom området. Visar det sig att jakten bedrivs på ett icke hållbart sätt (svaga stammar vid inventeringar) kan jakten komma att behöva regleras.

Rekommendationer för skogsbruk i runtomliggande skogsbestånd

För att tillfredsställa flera fågelarters krav på tillräckligt stora arealer lämplig livsmiljö krävs en god tillämpning av naturvårdshänsyn vid skogsbruksåtgärder inom de skogsbestånd som finns i det omgivande landskapet kring Märramyrens Natura 2000-område. Exempel på hänsyn som kan vara aktuellt i detta fall är att eftersträva en begränsning av hyggens storlek, bevara lövträdsinslag i barrskogen under hela beståndets växttid samt lämna kvar grova lövträd, träd av hög ålder, döende och döda träd, hålträd och boträd. Kända spelplatser för tjäder ska skyddas om de ligger i bestånd som hotas av avverkning. Biotopskydd, naturvårdsavtal eller andra avtal bör övervägas.

Under förutsättning att skogsbruket i omgivningarna av Natura 2000-området bedrivs med en god tillämpning av generell naturvårdshänsyn bör inte arterna som lever i Natura 2000-området samt de arter som delvis är beroende av området kunna påverkas på ett betydande sätt.

Bevarandestatus idag

3160 Dystrofa sjöar och småvatten

Nationellt

Bruna skogssjöar är den vanligaste sjötypen i Sverige. Många av sjöarna är drabbade av försurning, reglering eller annan påverkan. I Europa är sjötypen mindre vanlig vilket motiverar dess utpekande inom Natura 2000. Trots att de många påverkade sjöarna är naturtypen dystrofa sjöar inte hotad i Sverige. Det stora antalet bruna skogssjöar i kombination med befintligt svenskt regelverk säkerställer fortlevnaden av sjötypen i Sverige.

Märramyren

Naturtypens djur- och växtliv är till stor del okänt. Det man vet är att Märratjärnet till stor del saknar vattenvegetation och att dess kantvegetation är torftig, ett fåtal exemplar av gul näckros påträffas i tjärnet. Vad det gäller mänsklig påverkan är Pälstjärnet dikad, i övrigt är inga ingrepp kända. Bevarandestatus är svår att bedöma utifrån befintlig kunskap, Märratjärnet och den nordligaste av de dystrofa småvattnen torde vara gynnsam, Pälstjärnet är mer tveksamt. Ytterligare inventering krävs för att avgöra bevarandestatusen för områdets *dystrofa sjöar och småvatten*.

7310 Aapamyren och **91D0** Skogbevuxen myr

Nationellt

Under 1900-talet har den totala arealen av mossar och kärr minskat i landet. Förlusten av naturtyperna beror främst på uppodling, storskaliga torvtäkter samt markavvattnande projekt. Trots exploateringen av myrmark finns idag stora arealer kvar, undantaget rikkärr. En stor del av myrarna är dock påverkade av mindre husbehovstäkter samt markavvattningsprojekt, påverkan som på sikt kan leda till att mossar bryts ner och/eller att de växer igen. Skadorna är mest förekommande på de mindre myrarna söder om Limes Norrlandicus och de bäst bevarade habitaterna är belägna i fjällen. Ökat kvävenedfall kan på sikt bli ett hot mot myrmarkerna. Ökad mängd kväve leder till igenväxning med beskuggning och ändrade

konkurrensförhållanden som följd. Detta hot är dock i dagsläget inte aktuellt för de nordligt belägna aapamyryrna.

Märramyren

Märramyrens myrkomplexet utgör ett representativt exempel på naturtypen *aapamyryr*. Komplexet domineras av soligena kärr, backkärr, topogena kärr, skogskärr och väl utbildade strängflarkkärr med bl. a. stora flarkgölar. Övre och nedre Läpplandsmyryrna hyser ett av Värmlands största och mest välutvecklade strängflarkskomplex. På några ställen finns lösbottnområden med nätformade strukturer. Andra myrtyper som förekommer i komplexet är svagt välvda mossar, sluttande mosse, sumpskog och strängblandmyr. Myrtyperna är i huvudsak av nordlig typ, vilket är karaktäristiskt för aapamyryrar. Insprängt i myrkomplexet finns en rad skogbevuxna fastmarksholmar där fler av dem hyser bestånd av naturtypskaraktär. Myrkanterna hyser även gamla senvuxna tallar, granar och björkar.

Då aapamyryrar utgör en mycket varierande naturtyp med förekomst av en rad myrtyper, både vad det gäller kärr och mossar, är vegetationen mycket varierande. Trädskiktet varierar kraftigt i området, från helt öppen till skogbevuxen myr. Karaktäristiskt för delar av myrmarken är god förekomst av torrakor av tall, vilka hyser större bestånd av den rödlistade varglaven. Myrkomplexets vegetation är övervägande fattig men intermediär vegetation förekommer i mindre omfattning, främst på Torkilsmyren. Inventering av naturtypens typiska arter, dess utbredning och frekvens, saknas i dagsläget. Exempel på kända typiska kärllväxtarter är dock dystarr, vitag, tuvull, trådstarr, kallgräs, vattenklöver, stor- och småsileshår. Typiska fågelarter som påträffas är ljungpipare, smålom och gluttsnäppa.

Myryrna Pälsen och norra Kojvickokölen är påverkade av dikning, i övrigt är ingen större påverkan känd. Skogsbruk har bedrivits i stora delar av Natura-områdets skogsmark, vilket lett till lokal påverkan på myrmarken. Bevarandestatusen torde vara gynnsam i större delen av myrkomplexet. Pälsen och norra Kojvickokölen bevarandestatus är dock tveksamt. Länets myrmarksinventering, utförd under sent 1970-tal, bedömer dock Kojvickokölens dikningseffekt som ”ganska obetydlig”.

A001 Smålom

Nationellt

Det svenska beståndet av smålom beräknas till 1200-1400 par. Artens utbredning i landet koncentreras till Värmland-Bergslagen-Dalarna. Arten har under en lång tid uppvisat en negativ trend i Europa. Det verkar dock som om tillbakagången har avstannat i Sverige och en viss återetablering har skett under 1990-talet.

Smålommen är rödlistad i Sverige, där den är placerad i kategorin *missgynnad*. BirdLife International betecknar smålommen som *vulnerable* I Europa och anser att det är angeläget att Europa tar ett ansvar i artens bevarande. Arten är placerad i SPEC kategori 3, vilket innebär att smålommens utbredning inte är koncentrerad till Europa, men att den där har en otillfredsställande bevarandestatus.

Märramyren

Smålom häckade i Märratjärnet 2000. Andra tjärnar i området med lämpliga häckningsmiljöer är Pälstjärnen och möjligen Kojvickotjärnet. Populationsstorlek och populationsutveckling är okänd. Bevarandestatus är okänd.

A108 Tjäder

Nationellt

Den svenska populationen har uppskattats till 84 000 - 110 000 par (1990-talets mitt), vilket utgör ca 10 % av det europeiska beståndet (inkl. europeiska Ryssland). Starka minskningar har under de senaste 30 åren registrerats i Götaland och Svealand och även lokalt i Norrland. Orsaken till minskningen av tjäder beror främst på det storskaliga skogsbruket där landskapet kraftigt fragmenteras och stora monokulturer av gran och tall ersätter den tidigare, mer varierade skogen. Totalt sett finns dock inget hot mot artens fortlevnad i Sverige.

Märramyren

Förekommer sparsamt-allmänt i området. Uppgifter om artens populationsstorlek och populationsutveckling saknas. Bevarandestatus är oklar men troligtvis gynnsam.

A127 Trana

Nationellt

Antalet tranor har ökat markant sedan mitten av 1980-talet, speciellt märkbart i Götaland och Svealand. Tranor häckar numera relativt jämnt spritt i samtliga län. År 2003 beräknades antalet häckande par till åtminstone 15000, kanske över 20000 par. Därtill kommer ett stort antal ungfåglar. Det svenska beståndet utgör 20-38 % av europapopulationen, varför Sverige har ett stort ansvar för arten.

BirdLife International listar tranan som *sårbar* i Europa. Arten är placerad i SPEC kategori 3, vilket innebär att den globala populationen inte är koncentrerad till Europa, men att arten har en otillfredsställande bevarandestatus i Europa.

Märramyren

Arten förekommer inom området. Uppgifter om tranans populationsstorlek och populationsutveckling saknas. Bevarandestatus är oklar.

A140 Ljungpipare

Nationellt

Det svenska ljungpiparbeståndet uppskattas till mellan 50 000 och 70 000 par var av närmare 90 % förekommer i fjällen. Arten häckar dock i de flesta svenska län. I norra Sverige bedöms beståndet vara tämligen konstant. I landets södra del är dock situationen mer bekymrande. Ljungpipare har under 1990-talet minskat kraftigt både på Sydsvenska höglandet och på Ölands alvar. Utvecklingen ser mycket dystert ut och stora insatser krävs för att bibehålla

livskraftiga bestånd i dessa landsdelar. Igenväxning av öppna marker och torrläggning av myrmarker är de största hoten mot arten.

BirdLife International listar ljunpiparen som *secure* i Europa och menar att det är angeläget att Europa tar sitt ansvar i att bevara arten. Arten placeras i SPEC kategori 4, vilket innebär att dess utbredning inte är koncentrerad till Europa samt att den har en tillfredsställande bevarandestatus i regionen som stort. Det Europeiska beståndet beräknas till minst 500 000 par.

Märramyren

Ljungpipare förekommer sparsamt-allmänt i området. Uppgifter om artens populationsstorlek och populationsutveckling saknas. Bevarandestatus är oklar men troligtvis gynnsam.

A166 Grönbena

Nationellt

Det svenska beståndet av grönbena uppskattas till 50 000-100 000 par. Grönbena är en vanlig häckfågel i mellersta och norra Sverige. I landets södra delar är fågeln mer ovanlig. Grönbena är tillsammans med brushane de vanligaste vadarna på norrländska myrar. Sedan mitten av 1980-talet har grönbenan gått kraftigt tillbaka i södra Sverige. Tillbakagången beror till stor del på utebliven hävd av sankstränder samt torrläggning av våtmarker.

BirdLife international listar grönbena som *declining* i Europa och påpekar att det är viktigt att Europa tar sitt ansvar i artens bevarande. Arten är placerad i SPEC kategori 3, vilket innebär att dess utbredning inte är koncentrerad till Europa, men att den inom sitt europeiska utbredningsområde har en otillfredsställande bevarandestatus.

Märramyren

Grönbena förekommer allmänt i området. Uppgifter om artens populationsstorlek och populationsutveckling saknas. Bevarandestatus är oklar men troligtvis gynnsam.

A236 Spillkråka

Nationellt

Spillkråkan har under 1900-talet spridit sig söderut i Sverige, troligtvis på grund av att skogsarealen i landets södra del har ökat kontinuerligt. Spillkråkan häckar i samtliga svenska län, dock fåtaligt i Norrlands inland. Det svenska beståndet uppskattas till i storleksordningen 20 000 - 35 000 par. Detta motsvarar ungefär 10 % av det samlade europeiska beståndet på 200 000 - 265 000 par. Beståndet i södra Sverige förefaller vara tämligen stabilt. BirdLife International listar spillkråkan som *secure* i Europa, men menar att det är angeläget att Europa tar ett ansvar i artens bevarande.

Märramyren

Spillkråka förekommer sparsamt-allmänt i området. Uppgifter om artens populationsstorlek och populationsutveckling saknas. Bevarandestatus är oklar men troligtvis gynnsam.

A241 Tretåig hackspett

Nationellt

Tretåig hackspett häckar regelbundet i mellersta och norra Sverige, men är numera ovanlig söder om den biologiska norrlandsgränsen. Tillfälliga häckningar har konstaterats på Sydsvenska högländet ner till Hallandsåsen i Skåne. Det svenska beståndet beräknades vid mitten av 1990-talet till mellan 5 500 och 7 500 par, vilket utgör cirka 10 % av det samlade europeiska beståndet på knappt 60 000 par. Det svenska beståndet har minskat kraftigt under hela 1900-talet och i ökande takt efter 1950. Minskningen i de kustnära, av skogsbruk hårdast påverkade delarna av Norrland uppgår förmodligen till minst 80 %. Som en följd av detta har tyngdpunkten i artens förekomst gradvis förskjutits allt längre in mot de klimatiskt mer utsatta och totalt sett mindre produktiva fjällnära skogsområdena.

Tretåig hackspett är rödlistad i kategorin *sårbar* (VU) i Sverige. BirdLife International listar tretåig hackspett som *declining* i Europa och menar att det är angeläget att Europa tar ett ansvar i artens bevarande. Arten är placerad i SPEC kategori 3, vilket innebär att dess utbredning inte är koncentrerad till Europa, men att arten inom regionen har en otillfredsställande bevarandestatus.

Märramyren

Tretåig hackspett förekommer sparsamt i området. Uppgifter om artens populationsstorlek och populationsutveckling saknas. Bevarandestatus är oklar.

A409 Orre

Nationellt

Den svenska orrepopulationen har uppskattats till minst 170 000 par (1990-talets mitt). Den svenska andelen av den europeiska populationen (inkl. europeiska Ryssland) är minst 20 %. Många uppgifter från Götaland och Svealand tyder på starkt minskande stammar under 1990-talet.

BirdLife International betecknar orren som *sårbar* i Europa. Arten är placerad i SPEC kategori 3, vilket innebär att den globala populationen inte är koncentrerad till Europa men att arten har en otillfredsställande bevarandestatus i området.

Märramyren

Orre förekommer sparsamt-allmänt i området. Uppgifter om artens populationsstorlek och populationsutveckling saknas. Bevarandestatus är oklar men troligtvis gynnsam.

Uppföljning

För att bedöma ingående naturtypers och arters bevarandestatus krävs uppföljning av uppsatta bevarandemål. Vid uppföljning utvärderas även befintliga bevarandeåtgärder för att se om de fyller sitt syfte. Om en befintlig bevarandeåtgärd inte har avsedd effekt kommer åtgärden att justeras. Nedan beskrivs när och hur de olika bevarandemålen ska följas upp.

Ett nationellt uppföljningsprojekt pågår, kompletteringar kommer att ske då projektets metoder är möjliga att tillämpa.

Bilagor

1. Avgränsning av Natura 2000-området.
2. Utbredning av ingående naturtyp (klart efter basinventeringen)

Referenser

- Dahlberg, J. 2004. *Områdesbeskrivning Märramyren*. Länsstyrelsen i Värmlands län, Naturvårdsenheten. Karlstad.
- Sjörs, H. 1977. *Myrinventering i Värmland*. (opublicerad)
- Länsstyrelsen i Värmlands län, Naturvårdsenheten. *Förslag till beslut för naturreservatet Märramyren*. (opublicerat)
- Naturvårdsverket. *Natura 2000 – Art och naturtypsvisa vägledningar*. (<http://www.naturvardsverket.se>)
- Naturvårdsverket. 1994: *Myrskyddsplan för Sverige*.
- Naturvårdsverket. 2004. *Parametrar och metoder för uppföljning i Natura 2000*. Version 4: 2004-05-07.
- Wennerholm, H. 1983. *Naturvårdsinventering – Torsby kommun*. Länsstyrelsen i Värmlands län. Karlstad.